

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 453/2019
13.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Лазар Писаревић, адвокат из ..., против туженог „ББ“ д.о.о. из ..., чији је пуномоћник Зоран Наумовић адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 822/17 од 13.09.2018. године, у седници већа одржаној 13.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 822/17 од 13.09.2018. године, као неоснована.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиље и туженог за накнаду трошкова поступка по ревизији, као неосновани.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1155/15 од 14.10.2016. године, ставом првим изреке, поништено је као незаконито решење туженог од 25.02.2015. године, без броја, којим је тужиљи, запосленој на радном месту асистент директора, отказан уговор о раду од 01.09.2014. године из разлога што није показала одговарајуће радне и стручне способности. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи исплати износ од 119.650,08 динара на име три зараде и да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 54.000,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев за износ од 597.121,26 динара на име 15 зарада. Ставом четвртим изреке, одлучено је да се тужиља ослобађа од плаћања судских такси у овом поступку.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 822/17 од 13.09.2018. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је као неоснован одбијен тужбени захтев да се поништи наведено решење о отказу уговора о раду, те за исплату износа од 119.650,08 динара на име три зараде, као и захтев тужиље да јој тужени накнади трошкове поступка у износу од 54.000,00 динара. Обавезана је тужиља да на име трошкова првостепеног и другостепеног поступка накнади туженом износ од 114.468,00 динара, а захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка је одбијен, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено преко пуномоћника изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињених пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Тужени је дао одговор на ревизију којим је предложио да се ревизија одбије.

Врховни касациони суд је установио да је ревизија дозвољена у смислу члана 441. Закона о парничном поступку-ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14).

Испитујући правилност побијене пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из става 1. овог члана на коју се ревизијом указује. Ревизијом се оспорава оцена доказа, а тиме у суштини оспорава утврђено чињенично стање. Међутим, ревизија не може да се изјави због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања (прописује члан 407. став 3. ЗПП).

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је код туженог засновала радни однос на неодређено време, уговором о раду закљученим 01.09.2014. године, ради обављања послова асистент директора, уз уговорен пробни рад у трајању од 6 месеци, почев од ступања на рад 01.09.2014. године. Уговором је предвиђено да за време пробног рада послодавац и запослени могу отказати уговор о раду са отказним роком у трајању од 5 радних дана. Решењем директора туженог од 25.02.2015. године, тужили је отказан уговор о раду јер није задовољила на пробном раду, уз констатацију да јој радни однос престаје дана 28.02.2015. године, истеком рока на који је уговорен пробни рад. У процени рада тужиле од 20.02.2014. године, донетој од стране директора туженог, а тужили достављеној 25.02.2015. године, наведене су негативне карактеристике тужилиног рада, недовољног интересовања и знања продајног програма, уз закључну констатацију да за време пробног рада није показала одговарајуће стручне и радне способности, те да није испунила захтеве посла који обавља.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је позивом на члан 36. и члан 179. Закона о раду и Конвенцију МОП 158. о престанку радног односа на иницијативу послодавца, сматрао да је директор туженог био дужан да тужилу која је била на пробном раду, јасно упуту на који начин да побољша рад и у ком року да извршава обавезе, са јасним налозима и упутствима за рад кроз писану инструкцију о начину побољшања резултата рада, па како тужени није испоштовао ту процедуру, основаним је оцењен захтев за поништај решења о отказу уговора о раду, а такође и захтев за исплату новчаног износа на име три зараде, позивом на члан 191. став 5. Закона о раду.

Другостепени суд није прихватио правно становиште првостепеног суда. Уз другачију оцену о значају утврђених чињеница, другостепени суд је због погрешне примене материјалног права преиначио првостепену пресуду и тужбени захтев одбио као неоснован. Побијаном одлуком је образложено да примени одредбе члана 179. став 1. тачка 1. Закона о раду није било места у чињеничној ситуацији конкретног случаја, да је тужени поступио у складу са одредбом члана 36. став 4. Закона о раду, па како је тужили радни однос престао по истеку шест месеци, за који период је уговорен пробни рад, а на основу мишљења непосредног руководиоца који је оценио да тужила није показала одговарајуће радне и стручне способности, односно није испунила захтеве посла који обавља, то је решење о опрестанку радног односа законито и нема основа за исплату три зараде у смислу члана 191. став 5. истог закона.

По налажењу Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право када је одбио као неоснован тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду, као и акцесоран захтев за исплату новчаног износа као накнаде штете.

Законом о раду („Службени гласник РС“, број 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14) је прописано у члану 36. да уговором о раду може да се уговори пробни рад (став 1.), да пробни рад може трајати најдуже шест месеци (став 2.), да послодавац и запослени могу за време пробног рада да откажу уговор о раду са отказним роком који не може бити краћи од пет радних дана (ставу 3.), да запосленом који за време пробног рада није показао одговарајуће радне и стручне способности престаје радни однос даном истека рока одређеног уговором о раду (став 4.).

Законом о раду предвиђена је могућност уговарања пробног рада за послове за које послодавац сматра да је неопходна претходна провера знања и способности. Управо такав уговор је закључен између странака. Радне способности тужиле у току трајања пробног рада су испољене, представљале су предмет оцене од стране њеног непосредног руководиоца који је констатовао да њен рад не задовољава захтеве посла за који је засновала радни однос са пробним радом и као директор донео решење о отказу уговора о раду по којем тужили радни однос код туженог престаје са даном истека уговореног периода пробног рада. У присуству ових чињеница, нема услова за поништај оспореног решења донетог у складу са чланом 192. и чланом 36. Закона о раду.

Према садржини цитиране одредбе члана 36. став 3. Закона о раду, послодавац и запослени могу у току трајања целог периода пробног рада учинити отказ уговора о раду са отказним роком од најмање пет радних дана, што представља одустајање од уговора по сопственој диспозицији, а по изричитом законском основу. Тужени је у побијаном решењу навео разлоге због којих налази да тужила на пробном раду није задовољила захтеве посла, што је у спроведеном судском поступку разматрано, али није доведено у питање ни у погледу овлашћења директора да мишљење формира према доступним изворима сазнања, ни по законском овлашћењу да одлучи о одустајању од уговора. Зато чињенице и питања која се ревизијом потенцирају остају без одлучног утицаја. Имајући у виду да је уговорен био пробни рад, побијено решење о отказу уговора о раду не односи се на разлог прописан одредбом члана 179. тачка 1. Закона о раду и захтевану процедуру пре употребе тог разлога за отказ уговора о раду.

Из изнетих разлога, ревизија није основана у побијању правноснажне пресуде којом је тужбени захтев одбијен као неоснован. О трошковима поступка је одлучено у складу са одредбама члана 153. став 1. и члана 154. ЗПП.

Тужиљи не припада накнада трошкова ревизијског поступка, с обзиром да је ревизија одбијена као неоснована. Неоснован је и захтев туженог за накнаду трошкова поступка по ревизији. Одговор на ревизију не представља нужни и неопходни трошак у парничном поступку.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. и члана 165. став 1. ЗПП.

Председник већа - судија
Божидар Вујичић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић